

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Hodnotenie a indikátory kvality vzdelávania v rámci pripravovaných zmien v testovaní maturantov

**Zmeny v obsahu maturitnej skúšky
z vyučovacích jazykov
a slovenského jazyka a slovenskej literatúry**

Odborný seminár

- Všetky navrhované koncepčné zmeny, ukážky nových typov textov, úloh, ukážky úloh z testu EČ MS 2012 vychádzajú zo záväzných pedagogických dokumentov:
 - Štátny vzdelávací program ISCED 3,
 - ŠVP, SJL, Príloha ISCED 3A, ŠPÚ, Bratislava 2009,
 - ŠVP, SJSL, Príloha ISCED 3, ŠPÚ, Bratislava 2008,
 - ŠVP, MJL, Príloha ISCED 3A, ŠPÚ, Bratislava 2011,
 - ŠVP, UJL, Príloha ISCED 3, ŠPÚ, Bratislava 2009,
 - Cieľové požiadavky z vyučovacích jazykov a SJSL (2008, 2011).

Odborný seminár

- 1 Špecifikácia maturitného testu z VUJ a SJSL
– EČ a PFIČ
- 2 Pripravované zmeny v maturitnom testovaní
- 3 Príklady položkovej analýzy

NÚCEM
NÁRODNÝ ÚSTAV
EDUKAČNÝCH
KOMUNIKÁČNÝCH
TECHNOLÓGIÍ

Odborný seminár

- 1 Špecifikácia maturitného testu
z VUJ a SJSL – EČ a PFIČ**

NÚCEM
NÁRODNÝ ÚSTAV
EDUKAČNÝCH
KOMUNIKÁČNÝCH
TECHNOLÓGIÍ

Špecifikácia testu z VUJ a SJSL

- ❑ Obsah a úroveň náročnosti testu bude zodpovedať cieľovým požiadavkám na vedomosti a zručnosti maturantov z vyučovacích jazykov z roku 2011 a 2008 (ŠPÚ, Bratislava 2008, 2011), nebude znevýhodňovať žiakov 8-ročných a bilingválnych gymnázií, ktorí neboli vzdelávaní podľa nových štátnych vzdelávacích programov.
- ❑ <http://www.nucem.sk/sk/maturita#831,o844>
- hľadať v: Dokumenty → Maturita 2013 → Špecifikácia testov EČ a PFIČ MS 2013

Špecifikácia testu z VUJ a SJSL EČ a PFIČ

- ❑ **EČ** (dizajn nezmenený) → 90 minút
 - 8 ukážok (5 literárnych textov, 2 publicistické, 1 náučný; z toho 1 nesúvislý)
 - 40 úloh s výberom odpovede
 - 24 úloh s krátkou odpoveďou
 - ❖ Výber textov/ukážok z hľadiska ich žánru a témy je kompromisom, ktorý nediskriminuje žiakov žiadneho konkrétneho druhu školy.
 - ❖ Medzi ukážkami sa vyskytujú diela povinnej literatúry, pričom sa k nim môžu viazať vedomostné úlohy, ktorých riešenie nevyplýva z textu danej ukážky.
 - ❖ Úlohy na čítanie s porozumením sa môžu prekrývať s inými oblasťami (jazykoveda, literatúra).

Špecifikácia testu z VUJ a SJSL EČ a PFIČ

- **PFIČ** → 150 minút
 - rozsah 1,5 – 3 strany A4
 - výber 1 zo 4 tém rôznych žánrov
 - riadené písanie na základe slovného, vizuálneho alebo sluchového podnetu
- ❖ Odporúčanie pre žiakov: „Píšem to, čo zvládnem.“
- ❖ Odporúčanie pre učiteľov: Poučiť žiakov o cieľových požiadavkách a kritériách na opravu PFIČ MS.

NÚCEM
NÁRODNÝ ÚSTREDNÝ CENTRUM
KVALITY VZDELÁVANIA

Odborný seminár

2 Pripravované zmeny v maturitnom testovaní

NÚCEM
NÁRODNÝ ÚSTREDNÝ CENTRUM
KVALITY VZDELÁVANIA

Pripravované zmeny v maturitnom testovaní

➤ Pripravovaný typ úloh EČ

- kratšie texty,
- komparácia dvoch textov,
- tvorivé úlohy (vhodný nadpis, scénické poznámky, možný vyplývajúci záver ukážky atď.)
- rovnaký pomer ÚVO a ÚKO,
- nesúvislé texty obohatené o grafy, schémy, obrázky a pod.,
- úlohy na počúvanie s porozumením v testoch zo SJSJL.

Pripravované zmeny v maturitnom testovaní

□ Komparácia dvoch textov

A. Ján Kollár – Pamäť z mladších rokov života
(úryvok)

Šťastie som sa v Jene usadil a trochu rozšľachol po knižnici nad Sálou, rodil sa hlboko vo mne predtým neznáme city a neutešené bolesti, podobné tým, čo sa nás na cintoríne zmocňujú, lenže v omnoho vznešenejšej, veľkolepejšej podobe. Bol to city nad smrťou ľudského slovanského národa, nad hrobnými drakými prúdov a krmákov, nad poľnohospárskymi a zmlievanými Srbmi. Každé mesto, každá dedina, rieka, hora, majica slovanského meno, videla sa mi hrobným alebo pomníkom na tomto veľkom cintoríne.

B. Ján Kollár – Slávy dcera
Předzpěv
(úryvok)

Aj, zde již zem té před okem mým slzy roním,
náklady kolébka, nyní národu mého rakov.
Slůj, náhla posvátná místa jsou, kamkoliv kráčíš,
k obloze, Tatry jsou, vznes se, vyvýše pohled.
Mně raděj k velkému příchyl tomu tam se dušičku,
jenž vzdoruje zhoubným až dosavádě časům.

2. kognitívna úroveň, čítanie s porozumením, lexikológia - dedukcia, analýza, aplikácia (povinné dielo: CP 2008, 2010)

❖ Vypíšte z ukážky B prvé slovo dvojveršia, ktoré má rovnaký význam ako posledná veta ukážky A.
(správna odpoveď: Aj)

❖ Vypíšte z ukážky B slovo, významovo súvisiace s nasledujúcimi podstatnými menami z ukážky A: smrť, hrob, pomník, cintorín.
(správna odpoveď: rakev)

Pripravované zmeny v maturitnom testovaní

□ Nesúvislý text s tabuľkou a grafom

Ukážka
Sol' škodu nesvedčí
(úryvok, upravený)

Hoci dospelý človek potrebuje denne prijať 2 až 4 gramy soli v závislosti od stupňa fyzickej aktivity počas dňa, v súčasnosti jej príjem 10 až 15 gramov denne. „Vysoký príjem soli zvyšuje krvný tlak a poškodzuje priamo cievnu stenu, ktorá sa stáva tuhšou s vyšším obsahom vlákniny,“ povedal kardiológ Štefan Farský.

Hypertenzie patrí medzi najdôležitejšie diagnózy pre zdravotné poisťovne. V Kanade uverejnili prespočty, podľa ktorých pri znížení priemerného obsahu sodíka v potrave z 3 500 mg na 1 500 mg budú mať o milión hypertenzikov menej a ročné náklady na zdravotnú starostlivosť klesnú o 400 až 500 miliónov kanadských dolárov.

V spolupráci s potravinárskym priemyslom je potrebné dobrovoľné ciele obsahu soli pre jednotlivé komodity (napr. pre pečivo, chlieb, syry, šunku) postupne každoročne znižovať. „Napríklad vláda prišla českí podnikári vlastnou iniciatívou postupného znižovania obsahu soli v chlebe, pečive a ďalších výrobkoch, vo Veľkej Británii majú rozpracované dobrovoľné limity obsahu soli pre jednotlivé komodity na najbližšie roky, v Chorvátsku spustili pod patronátom ministra zdravotníctva Národný program redukcie soli,“ dodal doktor Farský.

Tab. 1 Doporučenie pre denný príjem sodíka v mg

vek	Doporučený príjem
18 až 50	1 500
51 až 70	1 300
71 a viac	1 200

Diagram 1: Percentuálne zastúpenie soli v spracovaných potravinách

2. kognitívna úroveň, čítanie s porozumením - analýza

❖ Aký je na základe ukážky odporúčaný denný príjem soli 18-ročného tínedžera? (správne: 2 – 4 gramy)

1. kognitívna úroveň - vyhľadanie informácie

❖ Koľko percent soli v spracovaných potravinách pochádza podľa ukážky z prirodzeného obsahu soli v potravinách? (správne: 12 %)

Pripravované zmeny v maturitnom testovaní SJSL

□ SJSL

- Špecifický učebný predmet na všetkých stupňoch škôl s VJM. Špecifikácia cieľov a výber učebného obsahu sa riadia princípmi vyučovania cudzích jazykov.
- V učebnom procese sa používajú metódy a učebné techniky vyučovania cudzích jazykov.
- SJSL obsahuje gramatickú, štylistickú, konverzačnú a literárnu časť. Všetky zložky jazyka sú podriadené cieľu dosiahnuť komunikatívnu kompetenciu žiakov, čiže schopnosť porozumieť a tvoriť z lexikálnej a gramatickej stránky správne vety ako aj schopnosť interakcie v bežných životných situáciách v súlade s jazykovými normami slovenského jazyka. (ŠVP, SJSL, s. 3)

Pripravované zmeny v maturitnom testovaní SJSL

- Cieľom testu EČ MS zo SJSL v budúcnosti bude preveriť požadované komunikačné zručnosti a požadované vedomosti z oblastí:
 - počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením a jazykové kompetencie žiaka,
 - zvuková, morfológická, lexikálna, syntaktická rovina jazyka, štylistika, ortografia,
 - dejiny literatúry a teória literatúry,
 - vybrané konverzačné témy.

Pripravované zmeny v maturitnom testovaní SJSL

➤ Pripravovaný typ úloh EČ

- Počúvanie s porozumením – CD 1. časť testu
 - Pokyny žiaci počúvajú, ale majú ich aj pred sebou vo vytlačenom teste (názov ukážky, pokyny k vyplňaniu OH).
 - *Teraz máte 2 minúty na prečítanie úloh 1 – 8.*
 - Po 2 minútach odznie gong a zaznie ukážka.
 - *Teraz si vypočujte ukážku ešte raz.*
 - *Teraz máte ešte 2 minúty na dokončenie práce na úlohách 1 – 8.*
 - Tak isto aj pri nasledujúcich ukážkach.
 - Záverečný gong – koniec práce na 1. časti testu.

Pripravované zmeny v maturitnom testovaní SJSL

Príloha 1 – Zhrnutie úloh

Vypočítajte si test o literárnej žánrovi. Na základe vypočítaného výsledku odpovedajte na otázky. Každý je spravený tak, aby sa dal vyhodnotiť. Prvých päť odpovedí nasleduje do prílohy, zvyšných päť do prílohy. Každý žiak má na odpovede 15 minút. Každý žiak má na odpovede 15 minút. Každý žiak má na odpovede 15 minút.

Test má dve časti: časť A a časť B.

Časť A – Zhrnutie úloh

1. Z čoho sa skladá literárny žánr? (1 bod)

(A) z tematickej, (B) z výrazovej, (C) z hodnotovej, (D) z estetizujúcej.

2. V literárnej tvorbe sa často vyskytuje slovo "metafora". Čo to znamená? (1 bod)

(A) srovnávanie, (B) porovnanie, (C) prenos, (D) metafora.

3. Prečo literárny žánr? (1 bod)

(A) pre jeho estetickú hodnotu, (B) pre jeho estetickú hodnotu, (C) pre jeho estetickú hodnotu, (D) pre jeho estetickú hodnotu.

4. Čo je literárny žánr? (1 bod)

(A) literárny žánr, (B) literárny žánr, (C) literárny žánr, (D) literárny žánr.

5. V literárnej tvorbe sa často vyskytuje slovo "metafora". Čo to znamená? (1 bod)

(A) srovnávanie, (B) porovnanie, (C) prenos, (D) metafora.

6. Prečo literárny žánr? (1 bod)

(A) pre jeho estetickú hodnotu, (B) pre jeho estetickú hodnotu, (C) pre jeho estetickú hodnotu, (D) pre jeho estetickú hodnotu.

7. Čo je literárny žánr? (1 bod)

(A) literárny žánr, (B) literárny žánr, (C) literárny žánr, (D) literárny žánr.

8. V literárnej tvorbe sa často vyskytuje slovo "metafora". Čo to znamená? (1 bod)

(A) srovnávanie, (B) porovnanie, (C) prenos, (D) metafora.

9. Prečo literárny žánr? (1 bod)

(A) pre jeho estetickú hodnotu, (B) pre jeho estetickú hodnotu, (C) pre jeho estetickú hodnotu, (D) pre jeho estetickú hodnotu.

10. Čo je literárny žánr? (1 bod)

(A) literárny žánr, (B) literárny žánr, (C) literárny žánr, (D) literárny žánr.

pokyny

úlohy

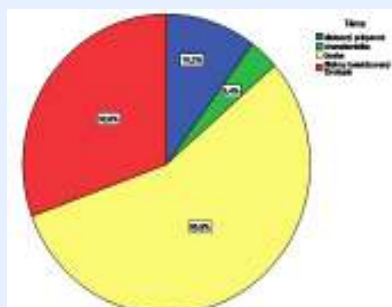
NÚCEM

Pripravované zmeny v maturitnom testovaní

➤ Pripravovaný typ úloh PFIČ

- V ŠVP sa na viacerých miestach zdôrazňuje **tvorivosť**.
- Rozličná miera kreativity jednotlivých žiakov však môže byť niekedy problémom.

MS 2012 – graf zobrazujúci voľbu tém/žánrov

- diskusný príspevok (10,2 %)
- charakteristika (3,4 %)
- úvaha (55,8 %)
- fiktívny beletrizovaný životopis (30,6 %)

NÚCEM

Pripravované zmeny v maturitnom testovaní

□ EČ MS

- V rámci zamedzenia dezinterpretácii kľúča správnych odpovedí a zaistenia objektivity sa plánuje centrálné elektronické vyhodnocovanie ÚKO.
- Plánuje sa zmena pomeru ÚKO a ÚVO.

□ PFIČ MS

- Plánuje sa zmena obsahu a času realizácie PFIČ MS z VUJ a SJSJL (v I. a II. časti prílohy vyhlášky) po prekonzultovaní s ŠPÚ (www.statpedu.sk).
- Plánuje sa spolupráca so školami – zverejňovanie vzorových hodnotení PFIČ ako pomôcky pre učiteľov.

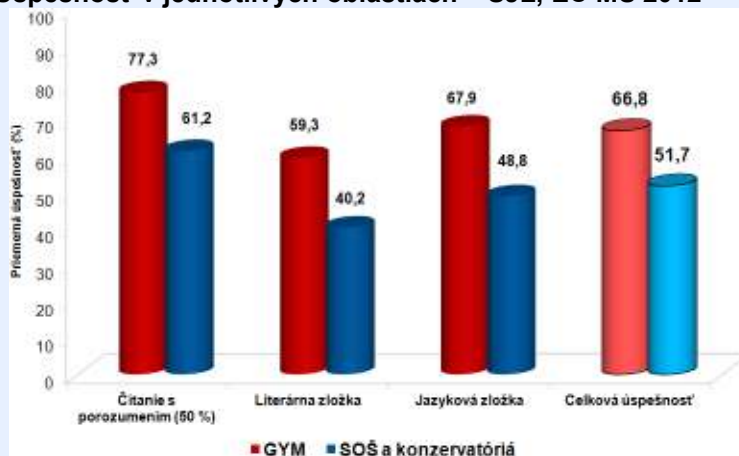
Pripravované zmeny v maturitnom testovaní

□ Čitateľská gramotnosť (čítanie s porozumením)

- Patrí medzi hlavné zložky vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia (ŠVP, s. 12). Výsledky rôznych meraní dokazujú pomerne nízku úroveň našich žiakov. V PISA 2009 skočili slovenskí žiaci na 25. až 29. mieste spomedzi 34 krajín OECD, resp. na 32. až 37. mieste zo všetkých 65 zúčastnených krajín.
- Žiaci vybraných stredných škôl budú externe testovaní z kľúčových kompetencií a zručností čitateľskej gramotnosti na základe kontextov blízkyh reálnym životným situáciám.
- Periodické testovanie týchto malých vzoriek žiakov sa zavedie po ukončení 3. ročníka SŠ po zohľadnení odlišností v ŠVP jednotlivých druhov škôl a zadefinovaní výstupných štandardov z ISCED 3.
- **2014** – zbierka úloh z jednotlivých predmetov

Pripravované zmeny v maturitnom testovaní

Úspešnosť v jednotlivých oblastiach – SJL, EČ MS 2012

Koncepčné zmeny v maturitnom testovaní

Všetky pripravované zmeny na stupni **ISCED 3** budú koncepčne nadväzovať na zmeny na stupňoch:

ISCED 1

- Žiaci 5. ročníka ZŠ budú po ukončení stupňa ISCED 1 externe testovaní zo základných kompetencií a zručností z VUJ a SJSL.
- november 2014 – generálna skúška Testovania 5
- od novembra 2015 – celoslovenské vstupné monitorovanie žiakov na začiatku 2. stupňa ZŠ – Testovanie 5

Koncepčné zmeny v maturitnom testovaní

□ ISCED 2

- Rozšírenie externého testovania o cudzí jazyk a vzdelávacie oblasti.
- Zavedené testovanie na výstupe z ISCED 2 v predmete SJSJL sa upraví na monitorovanie kľúčových kompetencií žiakov v oblastiach:
 - *čítanie s porozumením,*
 - *počúvanie s porozumením,*
 - *samostatný písomný prejav.*
- Monitorovanie týchto vzdelávacích oblastí sa bude realizovať na stratifikovaných vzorkách škôl.

Odborný seminár

3 Príklady položkovej analýzy

Príklady položkovej analýzy

- Testové položky vyhodnocujeme na základe štatistických výsledkov, pričom vychádzame z:
 - tabuľky analýzy distraktorov (pri ÚVO),
 - grafu distribúcie úspešnosti a citlivosti (pri ÚVO, ÚKO).
- Pri analýze položiek spadajúcich do jednotlivých oblastí jazykovedy alebo literatúry sa berie do úvahy ich prekrývanie sa s čítaním s porozumením.

Príklady položkovej analýzy – test 4287 zo SJL, MS 2012

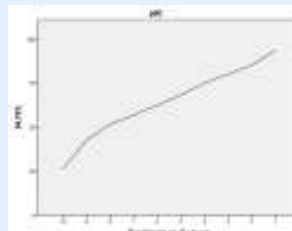
60 Jimmyho repliky v ukážke 8 majú prevažne charakter
(A) úvahy.
(B) opisu.
(C) výkladu.
(D) rozprávania.

2. kognitívna úroveň, štylistika - analýza, aplikácia

Graf vykazuje veľmi dobrú citlivosť 54,79 %, čo znamená, že položka výborne odlišila dobrých žiakov od žiakov v teste menej úspešných. Priemerná úspešnosť v úlohe bola 64,1 %.

Analýza distraktorov položky 60 – s výberom odpovede

	A60	B60	C60	D60	X60
1 P. Bis.	,36	-,17	-,14	-,22	-,12
2 P.	,64	,04	,06	,24	,01
3 N	18 181	1 273	1 695	6 843	359

Z položkovej analýzy vyplýva, že väčšina žiakov si vybrala správnu odpoveď A. Hodnoty P. Bis. pri distraktoroch B, C, D sú záporné.

Príklady položkovej analýzy – test 4287 zo SJL, MS 2012

18 Ktoré z nasledujúcich tvrdení o diele *Mor ho!* je pravdivé?

- (A) Konflikt diela spočíva v protiklade myšlienky mierového spolunažívania a násilia.
- (B) V diele vystupuje typický romantický hrdina – skupina slovanských poslov.
- (C) V diele dominujú opisy prírodných krás Slovenska a mobilizácie vojska.
- (D) Posolstvom diela je výzva Slovákom, aby prečkali zlé časy v pevnej viere v Boha.

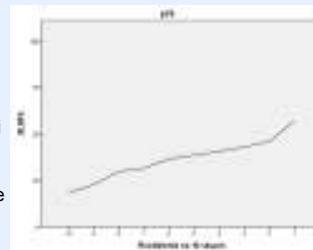
2. kognitívna úroveň, literárna história, literárna teória - reprodukcia, aplikácia

Analýza distraktorov položky 18 – s výberom odpovede

	A18	B18	C18	D18	X18
1. P. Bis.	,18	,16	-,21	-,17	-,04
2. P.	,23	,04	,26	,14	,01
3. N.	10 305	6 519	7 340	3 920	259

Z položkovej analýzy vyplýva, že väčšina žiakov si správne zvolila možnosť A. Distraktor B je tiež kladný, volili ho aj žiaci celkovo v teste úspešní.

Krivka citlivosti svedčí o dobrej rozlišovacej schopnosti položky. Avšak žiaci celkovo v teste úspešní v úlohe dosiahli iba približne 60 % úspešnosť. Priemerná úspešnosť v úlohe bola 35,3 %.

NÚCEM
Národný ústredný center
výskumu a rozvoja
školskej vzdelávania

Príklady položkovej analýzy – test 4653 zo SJSL, MS 2012

27 V ktorej možnosti je najpresnejšie vystihnutá vlastnosť osoby, s ktorou Rohatý telefonuje?

- (A) nepočujúca
- (B) slabomyseľná
- (C) málovravná
- (D) nahluchlá

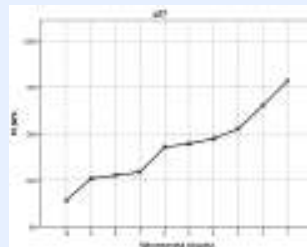
2. kognitívna úroveň, čítanie s porozumením, lexikológia - dedukcia

Analýza distraktorov položky 27 – s výberom odpovede

	A27	B27	C27	D27	X27
1. P. Bis.	-,23	-,14	-,05	,33	-,03
2. P.	,45	,07	,04	,43	,01
3. N.	509	82	41	479	8

Distraktor A si volilo najviac žiakov, hodnota P. Bis. je však pri ňom záporná, tzn. že túto odpoveď si vyberali žiaci celkovo v teste menej úspešní.

Graf svedčí o veľmi dobrej rozlišovacej schopnosti položky, ktorá vyhovujúco odlišila žiakov všetkých výkonnostných skupín. Priemerná úspešnosť v úlohe bola 42,8 %

NÚCEM
Národný ústredný center
výskumu a rozvoja
školskej vzdelávania

Odborný seminár

Ďakujeme za pozornosť.

eva.peteryova@nucem.sk

alzbeta.palackova@nucem.sk

Tel. č.: 68 26 03 07

www.nucem.sk

NÚCEM
NÁRODNÝ ÚSTAV
EKOLOGICKÝCH
VED A VÝSKUMU